

МАУП

Кафедра національної безпеки

Затверджую:
Директор Інституту безпеки

Сергій ЛИСЕНКО
2025 р.

Схвалено на засіданні кафедри
Національної безпеки

Протокол № 1 від 04.08.2025 р.
Заст. зав. кафедри

Іван СЕРВЕЦЬКИЙ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ **«Логіка»**

Спеціальності: **256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)**

Освітнього рівня: **перший (бакалаврський) рівень**

Освітньої програми: **«Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)»**

Спеціалізація: _____

Розробник силабусу навчальної дисципліни:

Нич Тамара Володимирівна - кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Викладач:

Нич Тамара Володимирівна - кандидат філософських наук, доцент, завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін

(підпис)

Силабус розглянуто на засіданні кафедри національної безпеки

Протокол № 1 від «07» 08 2025р.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Назва навчальної дисципліни	Логіка
Шифр та назва спеціальності	КЗ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
Статус дисципліни	обов'язкова
Кількість кредитів і годин	3 кредити/90 год Лекційні : 20 Семінарські: 14 Самостійна робота студентів: 56
Терміни вивчення дисципліни	II семестр
Мова викладання	українська
Вид підсумкового контролю	екзамен
Сторінка дисципліни на сайті	https://maup.com.ua/assets/files/kafedra/nacbezpeka/sylabus-2025/b/filosofiya.pdf

Загальна інформація про викладача. Контактна інформація.

Нич Тамара Володимирівна	
Науковий ступінь	кандидат філософських наук
Вчене звання	доцент
Посада	завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін
Дисципліни, які викладає НПП	«Логіка»; «Академічні студії», «Соціальнополітичні студії», «Громадська думка»
Напрями наукових досліджень	Логіка
Посилання на реєстри для ідентифікаторів науковців	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-4990-3350 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?user=If4-VM0AAAAJ Інші: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57216928327 https://www.webofscience.com/wos/author/record/JVO-5135-2024
Контактна інформація викладача:	
Е-mail:	nychtamara@gmail.com (особистий)
Контактний тел.	+38-067-113-53-39
Телефон кафедри	
Портфоліо викладача на сайті кафедри/Інституту/Академії	https://maup.com.ua/ua/pro-akademiyu/instituti/imvsn/kafedra-filosofii-ta-suspilnih-disciplin/nich.html

1.1 Анотація курсу.

Курс «Логіка» є обов'язковою дисципліною для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю КЗ Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності). Курс вивчається обсягом 3 кредити ECTS (лекційні – 20 год., семінарські – 14 год., самостійна робота студентів – 56 год.) та спрямований на формування у здобувачів культури правильного мислення, навичок коректного міркування, аргументації та критичного аналізу тверджень. Дисципліна забезпечує засвоєння базових елементів формальної логіки (поняття, судження, умовиводи) і логічних основ теорії аргументації, формує вміння виявляти логічні помилки та маніпуляції, а також застосовувати логічні інструменти у професійній комунікації та підготовці обґрунтованих рішень. Такий підхід відповідає сучасним силабусним практикам, де логіка розглядається як основа коректного формулювання думки, аргументації та критики/спростування.

1.2 Предмет вивчення курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні форми та закони правильного мислення, логічна структура поняття, судження й умовиводу, правила побудови визначень і поділів, основи доведення та спростування, логічні помилки й типові схеми маніпулятивної аргументації. Опрацювання змісту дисципліни спрямоване на розвиток умінь логічно аналізувати інформацію, відокремлювати тезу від аргументів, перевіряти коректність висновків і будувати доказову лінію міркування, що особливо важливо для професійних ситуацій, де потрібні чіткі формулювання, перевірка підстав тверджень і коректна аргументація.

1.3 Метою викладання навчальної дисципліни «Логіка» є

формування у здобувачів логічної культури мислення та здатності застосовувати закони і правила правильного міркування у навчальній і професійній діяльності, розвиток критичного мислення, навичок коректної аргументації, раціональної критики та спростування, а також умінь виявляти логічні помилки в усному й писемному мовленні. У результаті вивчення дисципліни здобувачі мають набути здатність будувати послідовні, доказові та несуперечливі міркування і презентувати їх у комунікації з фахівцями та різними аудиторіями.

1.4 Завдання

ознайомлення з базовими поняттями формальної логіки та її практичним значенням; формування навичок аналізу понять, побудови визначень, класифікацій і поділів, а також коректного оперування категоріями; засвоєння правил побудови суджень і виведення висновків у різних типах умовиводів; розвиток умінь доведення й спростування, побудови аргументації та оцінки її переконливості; формування здатності виявляти логічні помилки, підміни тез, хибні причинно-наслідкові зв'язки та інші маніпулятивні прийоми в інформаційних повідомленнях і дискусіях; удосконалення культури мислення як методологічної основи для інших дисциплін і професійних рішень.

1.5 Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни:

Пререквізити:

Постреквізити:

Кадрова безпека та основи детекції брехні. Дисципліна «Логіка» є базою для подальшого опанування кадрової безпеки та детекції брехні, оскільки формує вміння аналізувати висловлення, відокремлювати факти від інтерпретацій, перевіряти внутрішню несуперечливість повідомлень і виявляти підміну тези, хибні узагальнення та інші логічні помилки. Засвоєні правила аргументації та критики підсилюють здатність будувати обґрунтовані висновки за результатами співбесід, опитувань і внутрішніх перевірок, коректно працювати з доказовою базою та документувати обставини так, щоб вони були зрозумілі сторонам і учасникам процедур та витримували перевірку з позицій процесуальних норм і вимог справедливого судочинства.

Теорія ймовірностей та математична статистика. «Логіка» забезпечує методологічний фундамент для коректного використання ймовірнісних і статистичних міркувань, оскільки розвиває навички точного формулювання понять, перевірки правильності висновків і критичної оцінки підстав тверджень. Розуміння логічних структур аргументації допомагає уникати хибних причинно-наслідкових зв'язків, помилок узагальнення та статистичних маніпуляцій, що є необхідним під час інтерпретації даних, побудови аналітичних висновків і представлення результатів у професійному середовищі.

Економічна безпека у складі національної безпеки. Курс «Логіка» створює основу для аналітичної діяльності у сфері економічної безпеки, оскільки формує вміння структуровано описувати проблеми, коректно визначати причинно-наслідкові зв'язки, перевіряти обґрунтованість тверджень і будувати доказову аргументацію. Це підсилює здатність оцінювати економічні ризики, критично аналізувати інформаційні повідомлення та аналітичні довідки, відмежовувати припущення від фактів і формувати логічно послідовні рекомендації для управлінських рішень.

Безпека критичної та енергетичної інфраструктури. «Логіка» забезпечує інструментарій для коректного мислення під час аналізу складних систем і ризиків, зокрема вміння формулювати чіткі визначення, класифікувати загрози, вибудовувати ланцюги причинності та перевіряти несуперечливість оцінок. Це сприяє якісному обґрунтуванню управлінських рішень у сфері безпеки інфраструктури, підготовці аналітичних матеріалів і аргументованому вибору заходів реагування, де важливими є ясність, доказовість і логічна дисципліна.

Оперативно-тактичні засади обороноздатності держави. Дисципліна «Логіка» є підґрунтям для опрацювання оперативно-тактичних засад обороноздатності, оскільки розвиває здатність приймати рішення на основі перевірених підстав, будувати послідовні міркування, оцінювати альтернативи та виявляти логічні помилки у плануванні. Навички доведення й спростування, аналізу аргументів і контраргументів підсилюють якість планування, оцінки сценаріїв і підготовки доповідей, де критично важливими є чіткість тез, доказова база та логічна узгодженість висновків.

1.6 Програмні компетентності (загальні (ЗК); спеціальні (СК)):

ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Дисципліна «Логіка» підтримує формування цієї компетентності через засвоєння логіки як складової інтелектуальної культури та наукової традиції, що забезпечує спадкоємність раціонального мислення в історії розвитку знання і суспільства. Опанування законів правильного мислення розвиває культуру аргументації та відповідального ставлення до слова і висновків, що є елементом моральних і наукових цінностей, сприяє усвідомленню місця логічного аналізу у системі наук і сучасних технологічних процесах обробки інформації. Завдяки цьому здобувачі здатні підтримувати власну інтелектуальну дисципліну, раціонально планувати навчальну діяльність і поєднувати інтенсивну розумову працю з практиками саморегуляції та здорового способу життя, що є важливим для стійкості в професійній сфері.

ЗК4. Знання основних методів пошуку інформації, вміння узагальнювати отримані результати, обробляти та аналізувати інформацію з різних джерел.

Курс «Логіка» формує здатність до якісної роботи з інформацією через навчання правилам аналізу понять і тверджень, виявленню прихованих передумов, перевірці послідовності міркувань та коректності висновків. Здобувачі опановують методи логічної реконструкції тексту, виокремлення тези й аргументів, що підсилює навички узагальнення, порівняння джерел і оцінки надійності інформації. У результаті розвивається вміння не лише знаходити відомості, а й перетворювати їх на структуровані висновки з чіткими підставами, що є базою для доказового підходу в аналітичній та управлінській діяльності.

ЗК6. Здатність до абстрактного мислення, пошуку, аналізу та синтезу.

Дисципліна безпосередньо спрямована на розвиток абстрактного мислення, оскільки вивчає форми думки та правила їх коректного застосування незалежно від предметного змісту. Опанування понять, суджень, умовиводів, класифікацій і визначень формує здатність будувати узагальнення, здійснювати аналіз складних повідомлень і синтезувати інформацію у вигляді логічно несуперечливих висновків. Це підсилює здатність працювати зі складними ситуаціями, де потрібно швидко структурувати дані, перевірити аргументацію та прийняти обґрунтоване рішення.

1.7 Очікувані результати навчання (ПРН)

ПРН3. Застосовувати результати абстрактного мислення, самостійного пошуку, аналізу та синтезу, методів теорії інформації, теорії систем та системного аналізу для ефективного вирішення завдань професійної діяльності.

Курс «Логіка» забезпечує універсальний інструментарій для правильного формулювання задачі, встановлення вихідних припущень, побудови аргументаційної схеми та перевірки висновків, що є необхідним для подальшого використання методів теорії інформації, теорії систем і системного аналізу. Логічні

навички дозволяють коректно визначати поняття, будувати класифікації, уникати підміни причинності, а також переводити дані у структуровані моделі, де видно зв'язки і залежності. У професійних задачах це проявляється у здатності розробляти обґрунтовані рішення, пояснювати їх доказово і забезпечувати внутрішню несуперечливість аналітичних матеріалів.

ПРН17. Протидіяти інформаційно-психологічним впливам під час адаптації та дій в умовах мирного часу та в особливий період, критично оцінювати достовірність джерел інформації, виявляти дезінформацію та маніпулятивний контент, що може впливати на національну безпеку, використовуючи методи верифікації та фактчекінгу.

Дисципліна «Логіка» формує базові механізми критичного мислення, потрібні для протидії маніпуляціям, оскільки навчає виявляти логічні помилки, підміну тези, хибні узагальнення, псевдопричинність і риторичні прийоми, що маскують відсутність доказів. Здобувачі опановують правила оцінки аргументів, відокремлення фактів від оцінок і перевірки підстав тверджень, що безпосередньо підтримує верифікацію інформації та фактчекінг. У контексті інформаційно-психологічних впливів це підсилює здатність знижувати вразливість до дезінформації, формувати доказову позицію та аргументовано спростовувати маніпулятивний контент у професійній комунікації.

2. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ЛОГІКА ЯК ІНСТРУМЕНТ РАЦІОНАЛЬНОГО МИСЛЕННЯ: ПОНЯТТЯ, СУДЖЕННЯ, ЗАКОНИ ЛОГІКИ

Тема 1. Логіка як наука і метод мислення: предмет, значення для професійної діяльності, логічна культура

Тема формує розуміння логіки як системи правил правильного міркування, що забезпечує ясність думки, послідовність висновків і контроль якості аргументації. Акцент робиться на практичній ролі логічної дисципліни в аналізі інформації, ухваленні рішень і протидії маніпуляціям у професійній комунікації.

Тема 2. Поняття: зміст і обсяг, операції з поняттями, визначення та поділ, класифікації

Тема спрямована на розвиток умінь коректно формулювати поняття, будувати визначення без підміни змісту та виконувати поділи і класифікації без логічних помилок. Це забезпечує точність термінології, структурованість аналітичних матеріалів і коректне описання об'єктів, явищ та процесів.

Тема 3. Судження: види, структура, логічні відношення між судженнями, заперечення та модальність

Тема розкриває судження як форму фіксації тверджень і дозволяє навчитися відрізняти фактичні висловлення від оцінок і припущень, визначати логічні відношення між твердженнями та коректно працювати із запереченням. У фокусі перебуває підвищення точності формулювань і здатність виявляти внутрішні суперечності в текстах і позиціях.

Тема 4. Закони логіки і логічна коректність мислення: тотожність, несуперечність, виключене третє, достатня підстава

Тема формує здатність перевіряти міркування на узгодженість, послідовність і обґрунтованість, аналізувати, чи є підстави для висновку і чи не суперечать твердження одне одному. Це створює основу для критичної оцінки інформації та мінімізує ризик помилкових висновків у професійних ситуаціях.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. УМОВИВОДИ ТА АРГУМЕНТАЦІЯ: ДОВЕДЕННЯ, СПРОСТУВАННЯ, ЛОГІЧНІ ПОМИЛКИ Й МАНІПУЛЯЦІЇ

Тема 5. Умовиводи: дедукція, індукція, аналогія, типові схеми міркування та перевірка висновків

Тема забезпечує засвоєння основних способів виведення висновків і критеріїв їх коректності, формує вміння відрізнити надійні висновки від імовірнісних узагальнень і правильно працювати з неповною інформацією. Це критично важливо для аналітики, оцінювання ризиків і формування позицій у дискусіях.

Тема 6. Дедуктивні міркування і силогістика: правила побудови, типові помилки, перевірка правильності

Тема формує практичні навички будувати дедуктивні висновки за правилами логіки, виявляти порушення структури міркування і помилки, що роблять висновок недійсним. У результаті здобувачі отримують інструмент для перевірки коректності аргументів і доказовості тверджень.

Тема 7. Аргументація: структура (теза, аргументи, підстава), доведення і спростування, критерії переконливості

Тема розкриває логіку аргументації як систему обґрунтування позиції, навчає будувати доведення, працювати із запереченнями й контраргументами, оцінювати достатність підстав і силу аргументів. Це підсилює здатність формувати послідовні й доказові пояснення та захищати позицію в професійному середовищі.

Тема 8. Логічні помилки та маніпуляції: підміна тези, хибні узагальнення, псевдопричинність, апеляції, фейки та дезінформація

Тема спрямована на розвиток навичок критичного мислення і фактчекінгу через виявлення типових логічних помилок і маніпулятивних прийомів у повідомленнях, медіатекстах та дискусіях. Вивчення теми підсилює здатність протидіяти інформаційно-психологічним впливам, перевіряти достовірність джерел і відокремлювати аргумент від риторичного тиску.

3. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

В освітньому процесі використовуються навчальні аудиторії, бібліотека, мультимедійний проектор та комп'ютер для проведення аудиторних занять з елементам презентацій Microsoft PowerPoint. Вивчення окремих тем і виконання практичних завдань потребує доступу до інформації зі всесвітньої мережі Інтернет, який забезпечується безкоштовною мережею Wi-Fi.

4. Форми і методи навчання

Основними формами занять із навчальної дисципліни «Логіка» є практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти.

При проведенні практичних занять передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як-то: робота у малих групах, рольові ігри, дискусія, публічні виступи, групові проєкти та кейс-завдання.

Здобувачі освіти опрацьовують інформацію з наукових, навчальних та лекційних джерел, в тому числі за допомогою всевітньої мережі Інтернет і бібліотек, під час занять виконують усні та письмові завдання, виступають із доповідями та презентаціями, що можуть бути підготовленими як у групі, так і індивідуально.

Програмою курсу також передбачено **індивідуальні завдання.**

5. Система оцінювання та вимоги (критерії оцінювання результатів навчання здобувачів освіти та розподіл балів, які вони отримують)

Оцінювання знань здійснюється відповідно до:

1. Положення про організацію освітнього процесу в ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <https://surl.li/bpxlbj>
2. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ «ВНЗ «МАУП» <http://surl.li/fkfyue>

1-й семестр.

№ тем	1	2	3	4	5	6	7	8	9	Заг.сум а балів
Робота на сем.занятті	4	4	4	4	4	4	4	4	4	36
Сам.робота	1	1	1	1	1	1	1	1	1	9
Всього										45

Підсумкове оцінювання	Сума балів за семінари	Сума балів за самостійні роботи	Модульна контрольна робота	Сума балів за екзамен	Загальна сума
	36	9	15	40	100

5.1 Відвідування та робота на семінарських (практичних) заняттях та критерії їх оцінювання

Під час вивчення курсу виконується *робота на семінарських (практичних) заняттях по кожній з тем.*

Критерії оцінювання:

правильність відповідей та розрахунків – від 0 до 3 балів;

відповідність оформлення практичних робіт вимогам – 1 бал.

(враховуються лише за умови нарахування балів за правильність відповідей).

Робота на семінарському занятті оцінюється у **4 бали.**

Максимальна кількість балів за семінарські (практичні) заняття по курсу – **36 балів.**

Зміст практичних занять

№	Назва теми
---	------------

з/п	
1	Тема 1. Логіка як наука і метод мислення: предмет, значення для професійної діяльності, логічна культура
	<p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Визначити різницю між логікою як наукою, логікою як навичкою мислення і «здоровим глуздом» на прикладах. • Проаналізувати 2 короткі повідомлення з медіа/мережі та встановити, де є теза, а де — лише враження або оцінка. • Скласти власний алгоритм перевірки твердження: факт → джерело → підстава → висновок. <p>Очікуваний результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вміння пояснювати роль логіки у професійній діяльності та застосовувати логічну дисципліну для перевірки висновків. • Здатність відокремлювати факт, оцінку й припущення у повідомленні. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи завжди «інтуїція» суперечить логіці, чи вона може доповнювати аналіз? • Чи може швидкість рішення бути важливішою за обґрунтованість? <p>Тема 2. Поняття: зміст і обсяг, операції з поняттями, визначення та поділ, класифікації</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Побудувати 5 визначень ключових термінів (на вибір) і перевірити їх на типові помилки (коло, надто широке/вузьке, негативне). • Виконати логічний поділ одного поняття (наприклад, «загроза», «ризик», «джерело інформації») за правилами повноти й взаємовиключності. • Скласти класифікацію видів аргументів (фактичні, нормативні, експертні, причинні) і пояснити критерій. <p>Очікуваний результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вміння коректно визначати поняття й будувати класифікації без логічних помилок. • Здатність підтримувати точність термінології у професійних текстах і дискусіях. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чи може «розмите» визначення бути корисним у практиці, чи воно завжди шкодить? • Де межа між «узгодженим терміном» і «підміною поняття»? <p>Тема 3. Судження: види, структура, логічні відношення між судженнями, заперечення та модальність</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Перетворити 10 висловлень на коректні судження та визначити їх тип

(загальне/часткове, стверджувальне/заперечне).

- Побудувати приклади логічних відношень між судженнями (суперечність, протилежність, підпорядкування) і пояснити наслідки для висновку.

- Відрізнити факт, оцінку та припущення у 2 коротких текстах і переформулювати їх у нейтральні твердження.

Очікуваний результат:

- Вміння аналізувати структуру суджень і коректно працювати із запереченням.

- Здатність виявляти суперечності та неузгодженості у аргументації.

Дискусія:

- Чи можна вважати «ймовірно» і «точно» однаково сильними твердженнями?

- Чому некоректне заперечення змінює зміст і веде до помилкового висновку?

Тема 4. Закони логіки і логічна коректність мислення: тотожність, несуперечність, виключене третє, достатня підстава

Завдання:

- Знайти у тексті приклади порушення закону тотожності (підміна терміна) та запропонувати виправлення.

- Проаналізувати 5 пар тверджень і визначити, чи є між ними суперечність, чи вони можуть бути сумісними.

- Перевірити 3 висновки на наявність достатньої підстави: чи є аргументи, які реально підтримують тезу.

Очікуваний результат:

- Вміння застосовувати закони логіки для контролю якості міркування.

- Здатність відрізнити обґрунтований висновок від заяви без підстав.

Дискусія:

- Чи завжди суперечність означає неправду, чи інколи вона свідчить про різні рівні опису?

- Що важливіше у професійній дискусії: формальна коректність чи практичний результат?

Тема 5. Умовиводи: дедукція, індукція, аналогія, типові схеми міркування та перевірка висновків

Завдання:

- Побудувати 3 приклади дедуктивного умовиводу і перевірити правильність висновку.

- Скласти 3 індуктивні узагальнення й визначити, які дані потрібні для підсилення їх надійності.

- Навести 2 приклади аналогії та оцінити, чи є вона доречною підставою для висновку.

Очікуваний результат:

- Вміння розрізняти типи умовиводів і визначати ступінь надійності висновків.
- Здатність коректно використовувати умовиводи в аналітичних завданнях.

Дискусія:

- Чи можна приймати рішення на основі індукції, якщо даних мало?
- Коли аналогія є корисною, а коли — небезпечною підміною доказу?

Тема 6. Дедуктивні міркування і силогістика: правила побудови, типові помилки, перевірка правильності

Завдання:

- Скласти 5 силогізмів із заданими термінами і перевірити їх за правилами.
- Виявити помилки у 5 запропонованих силогізмах (неврахований термін, незаконний перехід, двозначність).
- Перетворити «життєві» аргументи у коректну дедуктивну форму, зберігши зміст.

Очікуваний результат:

- Вміння будувати правильні дедуктивні висновки та знаходити логічні помилки структури.
- Здатність переформулювати аргументи у перевірювану логічну форму.

Дискусія:

- Чи завжди формалізація аргументу підвищує його переконливість?
- Чи може істинна теза бути доведена некоректним міркуванням?

Тема 7. Аргументація: структура (теза, аргументи, підстава), доведення і спростування, критерії переконливості

Завдання:

- Розібрати 2 тексти і виділити тезу, аргументи, приховані припущення та висновок.
- Побудувати коротке доведення (8–10 речень) і підготувати спростування до нього, дотримуючись коректності.
- Оцінити силу аргументів: факти, авторитет, причинність, статистика — де ризик маніпуляції.

Очікуваний результат:

- Вміння будувати доказову аргументацію та коректно працювати із запереченнями.
- Здатність оцінювати переконливість аргументів і виявляти слабкі місця позиції.

Дискусія:

- Чи може «авторитет» замінювати доказ?

	<ul style="list-style-type: none"> • Де межа між переконанням і тиском на аудиторію? <p>Тема 8. Логічні помилки та маніпуляції: підміна тези, хибні узагальнення, псевдопричинність, апеляції, фейки та дезінформація</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Знайти 10 прикладів логічних помилок у медіатекстах/публічних повідомленнях і класифікувати їх. • Розібрати 2 кейси дезінформації: визначити тезу, техніку впливу, відсутні докази, способи фактчекінгу. • Скласти коротку пам'ятку «як відрізнити аргумент від маніпуляції» для професійної комунікації. <p>Очікуваний результат:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вміння розпізнавати маніпуляції та логічні помилки і будувати коректне спростування. • Здатність критично оцінювати достовірність джерел, виявляти дезінформацію і формувати доказову позицію. <p>Дискусія:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Чому навіть очевидна неправда може бути переконливою без логіки? • Чи завжди спростування ефективне, якщо аудиторія вже емоційно залучена?
Усього за навчальною дисципліною	

5.2 Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання.

Під час вивчення курсу виконуються завдання для самостійних робіт до 12 тем.

Критерії оцінювання:

Змістовність, відповідність темі та вимогам оформлення – 1 бал.

Максимальна кількість балів за одиницю самостійної роботи – 1 бал.

Максимальна кількість балів за самостійну роботу по курсу – 19 балів.

Зміст завдань для самостійної роботи здобувача (СРЗ)

№ п/п	Зміст самостійної роботи здобувача вищої освіти	Форми контролю СРЗ
1	<p>Тема 1. Логіка як наука і метод мислення: предмет, значення для професійної діяльності, логічна культура</p> <p>Підготувати короткий «профіль логічного мислення» (1 стор.): які типові помилки у міркуваннях ви найчастіше робите, у яких ситуаціях вони виникають, як плануєте контролювати якість власних висновків у навчанні та професійній діяльності.</p> <p>Скласти глосарій із 20 базових понять теми (логіка, міркування, аргументація, теза, аргумент, підстава, висновок,</p>	Презентація результатів

	доказовість, істинність, правильність, логічна форма, зміст, критичне мислення, маніпуляція, помилка, раціональність, верифікація, фактчекінг, інформаційний вплив, дезінформація) з короткими визначеннями.	
2	<p>Тема 2. Поняття: зміст і обсяг, операції з поняттями, визначення та поділ, класифікації</p> <p>Скласти 10 визначень ключових понять (на вибір) і перевірити їх на типові помилки (коло в означенні, надто широке/надто вузьке, негативне визначення, підміна ознак). Побудувати логічний поділ одного поняття за темою безпеки/управління (1 стор.): визначити основу поділу, показати повноту й взаємовиключність членів поділу, пояснити практичну цінність класифікації.</p>	Презентація результатів
3	<p>Тема 3. Судження: види, структура, логічні відношення між судженнями, заперечення та модальність</p> <p>Перетворити 15 висловлень із публічних джерел на коректні судження, визначити їх тип та позначити, де є факт, де — оцінка, де — припущення. Підготувати короткий аналіз (1 стор.) двох тверджень, які «схожі», але не тотожні: показати відмінність за змістом, умовами істинності та можливими наслідками для висновку.</p>	Презентація результатів
4	<p>Тема 4. Закони логіки і логічна коректність мислення: тотожність, несуперечність, виключене третє, достатня підстава</p> <p>Знайти у медіатекстах або публічних заявах 5 прикладів порушення закону тотожності (підміна терміна) і запропонувати коректні формулювання. Підготувати добірку з 5 міркувань (по 2–3 речення) і для кожного визначити, чи є достатня підстава для висновку, які дані/докази відсутні та що потрібно для обґрунтування.</p>	Презентація результатів
5	<p>Тема 5. Умовиводи: дедукція, індукція, аналогія, типові схеми міркування та перевірка висновків</p> <p>Побудувати по 3 приклади дедуктивного, індуктивного умовиводу й умовиводу за аналогією (усього 9) на матеріалі професійних ситуацій, коротко пояснити, чому висновок є правильним або лише ймовірним. Написати аналітичну замітку (1 стор.) про ризики хибної причинності та хибних узагальнень у висновках, навівши 2 приклади і способи перевірки.</p>	Презентація результатів
6	<p>Тема 6. Дедуктивні міркування і силогістика: правила побудови, типові помилки, перевірка правильності</p> <p>Скласти 8 силогізмів із заданими термінами (на вибір) і перевірити їх на правильність за правилами силогістики, позначивши можливі помилки. Переформулювати 5 «побутових» аргументів у логічно коректну дедуктивну форму (пеміси → висновок), зберігши зміст і уникнувши двозначності.</p>	Презентація результатів

7	<p>Тема 7. Аргументація: структура (теза, аргументи, підстава), доведення і спростування, критерії переконливості</p> <p>Розібрати 2 тексти (новина/публічна заява/аналітична довідка) і виписати: тезу, аргументи, приховані припущення, висновок, оцінити силу аргументів (1–1,5 стор.). Підготувати коротке доведення (10–12 речень) на обрану тему і написати до нього коректне спростування, застосувавши контраргументи без підміни тези.</p>	Презентація результатів
8	<p>Тема 8. Логічні помилки та маніпуляції: підміна тези, хибні узагальнення, псевдопричинність, апеляції, фейки та дезінформація</p> <p>Скласти «словник маніпуляцій» (20 позицій): назва помилки/прийому → короткий опис → приклад → як спростувати.</p> <p>Проаналізувати 2 кейси дезінформації (1–1,5 стор.): визначити тезу повідомлення, мету впливу, застосовані логічні помилки або риторичні прийоми, відсутні або підмінені докази, які джерела треба перевірити, а також описати кроки верифікації та фактчекінгу, після чого сформулювати коротке спростування (6–8 речень) без емоційних оцінок і без підміни тези.</p>	Презентація результатів

Реферат є формою самостійної роботи здобувача, метою якої є поглиблення та засвоєння знань з дисципліни «Логіка».

Тему реферату здобувач визначає за першою буквою за списком групи.

В окремих випадках здобувач може самостійно запропонувати та розробити тему реферату, попередньо обговоривши її з викладачем.

Структура, зміст і тема рефератів визначаються програмою курсу, що зумовлює таку послідовність роботи:

- вибір теми;
- розробка плану;
- ознайомлення з рекомендованою літературою;
- написання та оформлення роботи.

При написанні реферату та його оформленні варто керуватися такими критеріями:

- обґрунтування вибраної теми;
- опрацювання відповідної літератури;
- наявність авторського розділу;
- наявність списку використаних джерел.

Цитати та статистичні матеріали слід обов'язково супроводжувати посиланнями на джерела інформації, які мають бути відображені у списку використаних джерел. Посилання на інформаційні джерела необхідно подавати по тексту у квадратних дужках, наприклад [15, с. 74], 15 – це порядковий номер джерела у списку літератури, а 74 – сторінка із вказаного джерела.

Реферат має складатися із вступу (актуальність теми, предмет, об'єкт, мета, завдання), основної частини (визначення проблеми та послідовне її розкриття), висновків та списку використаних літературних джерел.

Загальний обсяг реферату – до 20 машинописних сторінки формату А4 з 14 шрифтом та інтервалом 1,5, із полями (верхнє/нижнє – 2 см, ліве – 3 см, праве – 1 см.).

Слід мати на увазі, що головною вимогою до реферату є розкриття суті питань, а не кількість сторінок.

Теми рефератів

1. Логіка як інструмент раціонального мислення у професійній діяльності
2. Логічна культура і відповідальність за висновки в умовах інформаційного тиску
3. Логіка і критичне мислення: співвідношення понять та практичне значення
4. Логіка як основа аналізу інформації з різних джерел
5. Поняття: зміст і обсяг як умова точності мислення та комунікації
6. Типові помилки у визначеннях понять і їх наслідки для висновків
7. Логічний поділ і класифікація: правила побудови та застосування в аналітиці
8. Класифікації загроз і ризиків: логічні вимоги до побудови
9. Операції з поняттями і їх роль у формуванні аналітичних висновків
10. Судження як форма фіксації тверджень: істинність, правильність, модальність
11. Факт, оцінка і припущення: логічне розрізнення та ризики підміни
12. Логічні відношення між судженнями і виявлення суперечностей у тексті
13. Заперечення у міркуванні: типові помилки і зміна змісту тверджень
14. Закони логіки як критерії коректності мислення
15. Закон тотожності і підміна терміна: як виникають маніпуляції
16. Закон несуперечності: виявлення неузгодженості в аргументації
17. Закон виключеного третього: межі застосування у складних ситуаціях
18. Закон достатньої підстави: що означає «обґрунтовано» у практичній комунікації
19. Умовивід як спосіб отримання нового знання: види і структура
20. Дедукція: сила дедуктивного висновку і умови правильності
21. Індукція: надійність узагальнення і небезпека поспішних висновків
22. Аналогія: межі коректності та ризики підміни доказу
23. Причинно-наслідкові зв'язки: як відрізнити причинність від збігу
24. Хибна причинність (post hoc): прояви у медіатекстах і способи спростування
25. Силогістика: структура силогізму і правила правильного висновку
26. Типові помилки силогістики та їх виявлення
27. Формалізація аргументів: переваги і обмеження
28. Аргументація: теза, аргументи, підстава, висновок як структура переконання
29. Доведення і спростування: логічні вимоги до коректної критики
30. Контраргументація без підміни тези: правила і приклади
31. Сила аргументів: факти, причинність, експертність, статистика
32. Апеляція до авторитету: коли вона доречна і коли є маніпуляцією

33. Апеляція до емоцій: механізми впливу і логічні ризики
34. «Солом'яне опудало» як прийом підміни позиції опонента
35. Хибне узагальнення: причини виникнення і способи перевірки
36. Підміна поняття як маніпуляція в публічній комунікації
37. Дихотомії та «помилковий вибір»: як працює маніпуляція виключеного третього
38. Колове доведення: як розпізнати і як спростувати
39. Невідповідність аргументів тезі: логіка релевантності
40. Маніпуляції статистикою: типові прийоми та логічна критика
41. Фактчекінг як практичне застосування логіки
42. Верифікація джерел: логічні критерії надійності інформації
43. Дезінформація і фейки: логічні ознаки та методи викриття
44. Пропаганда і маніпулятивний контент: логічні механізми впливу
45. Інформаційно-психологічні впливи: роль логіки у протидії
46. Когнітивні упередження і логічні помилки: взаємозв'язок і наслідки
47. Логіка в аналітичних довідках: як забезпечити послідовність і доказовість
48. Логіка у прийнятті рішень: критерії раціональності та перевірка підстав
49. Етика аргументації: коректність, чесність, межі допустимого впливу
50. Логіка і професійна комунікація: як уникати двозначності та маніпуляцій

5.3 Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Проведення модульного контролю з дисципліни «Логіка».

здійснюється у формі тестового завдання.

Тестові завдання стосуються термінології, функцій, принципів та особливостей адміністративного судочинства.

Запитання формулюються з урахуванням принципів:

Лаконічність: чіткі та стислі формулювання.

Завершеність: відповіді охоплюють всі аспекти запитання.

Гомогенність: правильні та неправильні варіанти відповіді логічно та граматично подібні.

Вибірковість: питання стосуються суттєвих аспектів вивченого матеріалу.

Завдання передбачають вибір одного правильного варіанта з трьох запропонованих.

Кожне тестове завдання оцінюється в **1 бал**. (1 бал – відповідь правильна; 0 балів – відповідь неправильна).

Загальна максимальна можлива кількість балів за модульну контрольну роботу - 15 балів.

Час на виконання.

На виконання всього контрольного завдання відводиться **30 хвилин**.

Мінімальний поріг.

Для успішного складання модульного контролю здобувач повинен набрати не менше 10 балів (60% від максимальної кількості).

Загальні критерії оцінювання тестових завдань:

Бали	Процент виконання	Результат
-------------	--------------------------	------------------

14-15	-100%	Зараховано
13	83-90%	
12	76-82%	
11	60-75%	
10	60-67%	
0-9	< 60%	Не зараховано

5.4 Індивідуальні завдання та критерії їх оцінювання

До додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності відносять участь здобувачів у роботі наукових конференцій, наукових гуртків здобувачів і проблемних груп, підготовці публікацій, участь у Всеукраїнських олімпіадах і конкурсах та Міжнародних конкурсах тощо понад обсяги завдань, які встановлені відповідною робочою програмою навчальної дисципліни.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі та виконували певні види додаткових (індивідуальних) видів навчальної діяльності, можуть присуджуватися заохочувальні (бонусні) бали за визначену освітню компоненту.

Також, заохочувальні бали можуть нараховуватися, якщо здобувач освіти, наприклад, виконав і захистив певні види робіт, відвідував всі лекції, семінарські й практичні заняття, має власний рукописний конспект лекцій та опрацьований додатковий навчальний матеріал, немає пропусків занять без поважних причин, відвідував додаткові консультації за участі лектора тощо.

Сума заохочувальних балів враховується при виставленні підсумкових балів в заліково-екзаменаційну відомість (але не більше **89 балів** в загальному підсумку) і може бути автоматично зарахована при виставленні підсумкової семестрової оцінки з відповідної освітньої компоненти.

Заохочувальні бали не є нормативними і не входять до таблиці розподілу балів, які отримують здобувачі вищої освіти та основної шкали системи оцінювання.

Один захід може бути підставою для виставлення заохочувальних балів лише за однією найбільш релевантною освітньою компонентою.

5.5 Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Екзамен. Відбувається згідно з «Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у ПрАТ ВНЗ МАУП» <https://maup.com.ua/assets/files/yakist/studcentr/polozhennya-pro-sistemu-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya-zdobuvachiv-vishhoi-osviti.pdf>

Орієнтовний перелік питань для комплексного контролю:

1. Поняття логіки як науки та як методу раціонального мислення
2. Предмет і завдання логіки, її місце в системі знань
3. Логічна форма і логічний зміст: відмінність і значення
4. Правильність і істинність: співвідношення понять
5. Логічна культура мислення: ознаки та критерії
6. Критичне мислення і логіка: спільне та відмінне
7. Логічний аналіз інформації: етапи і принципи
8. Поняття як форма мислення: загальна характеристика
9. Зміст і обсяг поняття, їх взаємозв'язок
10. Види понять за обсягом і за змістом
11. Операції з поняттями: узагальнення і обмеження
12. Відношення між поняттями: сумісність і несумісність
13. Логічні відношення між поняттями (перетин, підпорядкування, суперечність)
14. Визначення поняття: сутність, види, правила
15. Типові помилки у визначеннях (коло, тавтологія, надто широке/вузьке)
16. Поділ поняття: сутність і правила (єдина підстава, повнота, взаємовиключність)
17. Класифікація: відмінність від поділу, вимоги до побудови
18. Судження як форма мислення: структура та елементи
19. Види суджень за якістю і кількістю
20. Модальність суджень: необхідність, можливість, ймовірність
21. Заперечення суджень: правила і типові помилки
22. Логічні відношення між судженнями: суперечність, протилежність, підпорядкування
23. Квадрат опозиції: зміст і застосування
24. Закони логіки: загальна характеристика і значення
25. Закон тотожності: зміст, порушення, приклади
26. Закон несуперечності: зміст, виявлення суперечностей
27. Закон виключеного третього: зміст, сфера застосування
28. Закон достатньої підстави: вимоги до обґрунтування
29. Умовивід як форма мислення: сутність і структура
30. Дедуктивний умовивід: ознаки та сила висновку
31. Індуктивний умовивід: ознаки та ймовірнісний характер висновку
32. Умовивід за аналогією: сутність, межі коректності
33. Поняття валідності (правильності) висновку у дедукції
34. Силогізм: структура, терміни, загальні правила
35. Фігури та модуси силогізму: загальна характеристика
36. Типові помилки силогістики: неврахований середній термін, незаконний перехід, двозначність
37. Ентимема: поняття, особливості, відновлення пропущеної посилки
38. Полісилогізм і сорит: загальна характеристика
39. Індукція: повна і неповна, критерії надійності узагальнення
40. Помилка поспішного узагальнення: ознаки та приклади
41. Причинно-наслідкові зв'язки: логічні критерії встановлення
42. Хибна причинність (post hoc): ознаки та способи спростування
43. Аргументація: поняття, структура (теза, аргументи, підстава, висновок)

44. Види аргументів: фактичні, причинні, нормативні, експертні
45. Доведення: види і логічні правила побудови
46. Спростування: способи, логічні вимоги, помилки спростування
47. Критерії переконливості аргументації: релевантність, достатність, несуперечність
48. Логічні помилки: класифікація та значення для критичного аналізу
49. Підміна тези: сутність, прояви, як виявити
50. «Солом'яне опудало» як маніпулятивний прийом: механізм і приклади
51. Апеляція до авторитету: коли доречна і коли є маніпуляцією
52. Апеляція до емоцій: як розпізнати і як нейтралізувати
53. «Помилковий вибір» (хибна дилема): сутність і способи спростування
54. Колове доведення: ознаки та наслідки
55. Аргумент до більшості (ad populum): сутність і ризики
56. Аргумент до сили/загрози (ad baculum): сутність і логічна оцінка
57. Аргумент до особи (ad hominem): види і логічна некоректність
58. Підміна поняття як маніпуляція: механізм і приклади
59. Еквівокація (двозначність терміна) у міркуванні: прояви і наслідки
60. Помилка релевантності: аргументи, що не підтримують тезу
61. Маніпуляції статистикою: логічні ознаки і ризики
62. Підміна причинності кореляцією: типові помилки
63. Фейки і дезінформація: логічні ознаки, типові схеми
64. Верифікація джерел інформації: логічні критерії перевірки
65. Фактчекінг як застосування логічного аналізу: основні кроки
66. Інформаційно-психологічні впливи: роль логіки у протидії
67. Логічні помилки в публічних повідомленнях: як їх виявляти
68. Логіка у професійній комунікації: вимоги до ясності і однозначності
69. Логіка у підготовці аналітичних матеріалів: структура, теза, аргументи, висновок
70. Логіка у прийнятті рішень: перевірка підстав і альтернатив
71. Поняття «достатності доказів» у логічному сенсі та межі висновків
72. Роль припущень у міркуванні: як виявляти приховані посилки
73. Логічна реконструкція тексту: виділення тези й аргументів
74. Логічні помилки у спростуванні: підміна тези, хибні аналогії, «солом'яне опудало»
75. Етика аргументації: чесність, коректність, недопустимість маніпуляцій
76. Когнітивні упередження і логічні помилки: взаємозв'язок
77. «Ефект підтвердження» і його вплив на оцінку аргументів
78. «Евристика доступності» та ризики хибних узагальнень
79. Самоконтроль мислення: як зменшувати вплив упереджень і помилок
80. Практичні методи підвищення логічної стійкості до маніпуляцій
81. Логіка і інформаційна глобалізація: ризики для достовірності знань
82. Логіка в аналізі медіаконтенту: критерії перевірки тверджень
83. Логічний аналіз причин і наслідків у кризових повідомленнях
84. Аргументація в конфліктній комунікації: як зберігати коректність
85. Спростування дезінформації: логічна структура і вимоги до доказовості
86. Побудова контраргументів: релевантність і достатність

87. Логіка і системний аналіз: роль понять, класифікацій і причинності
 88. Логічні основи аналізу ризиків: припущення, сценарії, висновки
 89. Логіка як інструмент протидії маніпуляціям у соціальних мережах
 90. Значення логіки для професійної діяльності у сфері національної безпеки та інформаційної стійкості

Шкала відповідності оцінок

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЕСТ8	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи).	для заліку
90 – 100	A	відмінно	Зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C	задовільно	
68-74	D		
60-67	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

6. Політика курсу:

Курс «Логіка» передбачає засвоєння та дотримання принципів етики та академічної доброчесності згідно Кодексу академічної доброчесності МАУП та Положення про запобігання та виявлення плагіату в наукових та академічних текстах у ПрАТ ВНЗ МАУП, зокрема орієнтації на запобігання плагіату у будь-яких його проявах: всі роботи, доповіді, есе, реферати та презентації мають бути оригінальними та авторськими, не переобтяженими цитатами, що мають супроводжуватися посиланнями на першоджерела. Порушеннями академічної доброчесності вважаються: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Оцінювання здобувача освіти орієнтовано на отримання балів за активність на семінарських (практичних) заняттях, а також виконання завдань для самостійної роботи.

Відпрацювання семінарського заняття може здійснюватися у формі опитування, тестування, виконання практичного завдання, розв'язання задачі з відповідної теми.

В кінці вивчення курсу проводиться модульна контрольна робота 1. Результат модульної контрольної роботи для здобувача, який не з'явився на контрольні

заходи, є нульовим. У такому разі, здобувач має можливість повторно виконати модульну контрольну роботи.

Не допустимо: пропуск занять без поважних причин; запізнення на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативно-правових актів); списування та плагіат.

Рекомендовані джерела (література):

Основні джерела:

1. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: https://kubg.edu.ua/images/stories/podii/2017/06_21_posylannia/dstu_8302.pdf
2. Лебедєв В. О., Павлов В. І. Логіка : навч. посібник. Харків: УкрДУЗТ, 2019. 146 с. URL: <https://lib.kart.edu.ua/bitstream/123456789/2226/1/%D0%9D%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>
3. Хоменко І. В. Логіка : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 335 с. URL: https://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/14839/mod_resource/content/1/%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D0%BA%D0%B0.pdf
4. Хоменко І. В. Логіка: теорія та практика : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2010. 400 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Khomenko_Iryna/Lohika_teoriia_ta_praktyka.pdf
5. Конверський А. Є. Логіка (традиційна та сучасна) : підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2008. 536 с. URL: https://law.sspu.edu.ua/files/documents/books/library/2/logika_konverskiy_cdb94.pdf
6. Шепетяк О. М. Логіка : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Фенікс, 2015. 256 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/10807/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0_%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%80%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf
7. Пасько Я. І. Логіка : навчально-методичний посібник. Донецьк: ДонДДУ, 2004. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Pasko_Yaroslav/Lohika.pdf
8. Литовченко О. В. Логіка : навчальний посібник. 2013. URL: https://moodle.nati.org.ua/pluginfile.php/5990/mod_resource/content/1/logic_lytovchenko_np2013.pdf
9. Грищук В. К. Юридична логіка : підручник / за наук. ред. В. С. Бліхара. Львів: ЛьвДУВС, 2016. 248 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/559/1/%D1%8E%D1%80%D0%B8%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0%202016.pdf>

10. Колос О. В., Макаров З. Ю., Хома О. І. Логіка : навчальний посібник для студентів економічних та технічних спеціальностей. Вінниця: ВНТУ, 2009. 122 с. URL: https://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/2024/LANZ/Kolos_2010_122.pdf

Додаткові:

1. Кожушко Т. В. Логіка : навч. посіб. / МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/bitstream/123456789/17640/1/%D0%9B%D0%BE%D0%B3%D1%96%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA.pdf>

2. Логіка : підручник. (Бібліотека НЮУ ім. Ярослава Мудрого), 2021. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/pidr_logika_2021.pdf

3. Математична логіка : навчальний посібник. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2023. URL: https://mechmat.knu.ua/wp-content/uploads/2023/12/mat_logika_oerleaf_3.pdf

4. Український логічний портал • Ukrainian Logic Portal : офіційний сайт. URL: <https://logic.net.ua/>

Інформаційні ресурси:

1. База даних «Законодавство України» (ВРУ) — для актів у сфері культури, охорони спадщини, пам'яті.

2. Український інститут національної пам'яті (УІНП) — матеріали з політики пам'яті, освітні й довідкові ресурси.

3. UNESCO World Heritage Centre (Ukraine) — офіційна сторінка держави-учасниці (об'єкти та статус охорони).

4. НБУВ (електронний каталог/записи видань) — для перевірки вихідних даних наукових праць і збірників.